

KİTAP TEZ TANITIMI

Emzirme dönemindeki kadınlarda kontraseptif yöntem seçimini etkileyen sosyodemografik ve kültürel faktörler

Affecting contraceptive method choice in breastfeeding women sociodemographic and cultural factors

Funda Yıldırım Baş¹, Mehmet Güney²

¹Süleyman Demirel Üniversitesi Aile Hekimliği AD, Isparta, Türkiye

²Süleyman Demirel Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum AD, Isparta, Türkiye

Özet

Amaç: Bu tanımlayıcı araştırma doğum sonrasında kadınların kontraseptif yöntem tercihlerini ve ilişkili faktörleri tanımlamak amacıyla yapılmıştır. Çalışma evreni 03-2011 ve 06-2011 tarihlerinde SDÜ Tıp Fakültesi Pediatri Kliniğine başvuran ve 2-18 aylık emzirme döneminde olan 440 kadından oluşmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket sorularıyla elde edilmiştir. Anket yüz yüze görüşme tekniğiyle uygulanmıştır. İstatistiksel analizler için frekans oranları ve ki kare testi uygulanmıştır.

Emzirme dönemi ile kontraseptif yöntem arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunan değişkenler yaş, eğitim durumu, gelir seviyesi, aile yapısı, oturma yerleridir. Bu sonuçlara göre aile planlaması hizmetlerinin sunumunda kadınların geleneksel yöntem kullanımına ilave olarak yaş, yerleşim yeri, sosyoekonomik yapı, eğitim ve erkeğin katılımının da dikkate alınması ile modern yöntemlerin kullanımı geliştirilebilir.

Çalışmaya göre kadınların tamamı doğum sonrası dönemde kontraseptif yöntem kullanmakta ve ilk sırada kullanılan metodlar geriçekme, kondom ve RİA'dır. Türkiye'de olduğu gibi çalışmamızda da geriçekme geleneksel metodlar arasında, kondom modern yöntemler arasında önemli yere sahiptir.

Bu nedenle aile planlaması danışmanlığı kadınların eğitim düzeyi ne olursa olsun özellikle eşleriyle birlikte sağlık bakımının her döneminde verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Emzirme dönemi, kontraseptif yöntemler, sosyodemografik faktörler

Abstract

This descriptive research was carried out to reveal contraceptive behaviour of women and related factors in postpartum period. The study population consisted of 440 women attending SDÜ Medical Faculty, Paediatrics Clinics in Isparta between the dates of 03-2011 and 06-2011, around 2-18 months after birth. Data were obtained by a questionnaire form that was developed by the researcher. Questionnaire form was applied to women using face-to-face interviews. For the statistical analysis, frequency Poisson and X² tests were used to evaluate the data.

A statistically significant relation was found in breastfeeding period between variables of the contraceptive method and age, educational state, level of income, family structure and place of residence. These results suggest in the presentation of family planning services, in addition to the use of traditional methods by women, the factors of age, place of residence, socioeconomic structure and husband's participation should also be taken into account and the use of modern contraceptive methods can be improved.

According to these data it was determined that all women were using a contraceptive method in postpartum period, and withdrawal, condom and RIA were in the first rows of all the methods used. Among the traditional methods withdrawal method and among the modern methods, the use of male condom have great importance in our study as generally occurs in Turkey.

For this reason at every step of health care, family planning counselling should be given to women preferably with their husbands whatever the couples' education is.

Keywords: Breastfeeding period, contraceptive methods, sociodemographic factors

KAYNAKLAR

1. Ege E. Timur S. Zincir H. Ebelik son sınıf öğrencilerinin aile planlaması eğitimi etkinliğinin değerlendirilmesi. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi* 2005; 14: 202-20.
2. Smith KB. Spuy ZM. Cheng L. Elton R. Glasier AF. Is postpartum contraceptive advice given antenatally of value?. *Contraception* 2002; 65: 237-43.
3. Cwiak C. Gellasch T and Zieman M. Peripartum contraceptive attitudes and practices. *Contraception* 2004; 70: 383-86.
4. Güngör S. Başer İ. Göktolga U. Özkömür E. Keskin U. Koitus Interruptus yönteminin etkinliği ve eğitim seviyesinin önemi *Gülhane Tıp Dergisi* 2006; 48:8-10.
5. Kahraman K. Nevşehir Özkonak Kasabasında Yaşayan 15-49 Yaş Grubu Kadınların Aile planlaması Uygulamaları. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Kayseri. 2005.
6. Gölbaşı Z. Tumay H.S. Koç D . Hilal Yıldız. *Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2005; 29.
7. Tokuç B. Eskiocak M. Ekuklu G. Saltık A. Edirne'de 15-49 yaş evli kadınların aile planlaması yöntemleri konusundaki bilgi düzeyleri ve yöntem kullanım oranları 2005; 14:9.
8. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2008. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etüdüleri Enstitüsü yayını. Ankara. 2008.
9. Oltuoğlu H. Malatya İl Merkezinde Aile Planlaması Kullanan 15-49 Yaş Grubu Evli Kadınlarda Kullanılan Yöntem ve Yöntem Seçimini Etkileyen Faktörler. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. Kayseri. 2008.
10. Çayan A. 15-49 yaş evli kadınların Aile Planlaması Yöntemlerine İlişkin Tutumlarının Kullandıkları Kontraseptif Yöntemler ile ilişkisi. Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. Aydın. 2009.
11. Saraç İ. Yalçın ÖT. Özalp S. Hassa H. Bir üniversite hastanesinde rahim içi araç uygulamaları. *Sağlık ve Toplum* 1999; 9: 29-31